BOSNA I HERCEGOVINA
URED ZA RAZMATRANJE ŽALBI
PODRUŽNICA/FILIJALA BANJA LUKA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РАЗМАТРАЊЕ ЖАЛБИ
ФИЛИЈАЛА БАЊА ЛУКА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
PROCUREMENT REVIEW BODY
BRANCH OFFICE BANJA LUKA

14 -08- 2026

Број: ЈН2-02-07-1-979-7/26
Бања Лука, 16.7.2026. године

Канцеларија за разматрање жалби Босне и Херцеговине, Филијала Бања Лука, у вијећу састављеном од чланова, Ервина Бибановића, као предсједника вијећа, Радомира Пашића и Наташе Голић као чланова вијећа, рјешавајући по жалби понуђача: "NEXEN" д.о.о. Бања Лука, број NXN-785/26/Ž од 28.5.2026. године, заступаног по пуномоћнику, Борису Мандићу, адвокату из Источног Сарајева, изјављеној на Тендерску документацију, број 19-09/26 од маја 2026. године, уговорног органа ОДС „Електро-Херцеговина" ад Требиње, у отвореном поступку јавне набавке „Набавка материјала за мјерна мјеста и прикључке", на основу члана 111. ст. (1) тачка д) и ст. (10) Закона о јавним набавкама ("Службени гласник БиХ" бр. 39/14, 59/22 і 50/24), на сједници вијећа, одржаној дана 16.7.2026. године, донијела је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Жалба се усваја.
2. Поништава се поступак јавне набавке у потпуности, те акти уговорног органа: Тендерска документација број 19-09/26 од маја 2026. године укључујући обавјештење о набавци број 1081-1-1-47-3-55/26 од 18.5.2026. године и други акти уговорног органа донесени у поступку јавне набавке.
3. Повратсредстава уплаћених на име накнаде за покретање жалбеног поступка, у износу од 5.250,00 КМ, извршиће се на основу посебног рјешења овог органа.
4. Усваја се захтјев за накнаду трошкова заступања жалиоца од стране адвоката у износу од 987,19 КМ, као и захтјев за накнаду трошкова административне таксе у видини од 100,00 КМ.
5. Обавезује се уговорни орган да надокнади жалиоцу трошкове жаалбеног поступка из тачке 4. овог рјешења у износу од 1.087,19 КМ, у року од 8 дана од дана пријема овог рјешења.

О б р а з л о ж е њ е

Дана 18.5.2026. године уговорни орган ОДС „Електро-Херцеговина" ад Требиње (у даљем тексту: уговорни орган) објавио је обавјештење о набавци број 1081-1-1-47-3-55/26 у отвореном поступку јавне набавке „Набавка материјала за мјерна мјеста и прикључке".

Незадовољан садржајем Тендерске документације, број 19-09/26 од маја 2026. године потенцијални понуђач "NEXEN" д.о.о. Бања Лука (у даљем тексту: жалилац), заступан по пуномоћнику, Борису Мандићу, адвокату из Источног Сарајева изјављује жалбу, број NXN-785/26/Ž од 28.5.2026. године, коју је уговорни орган у складу са чланом 100. став (5) Закона о јавним набавкама заједно са Изјашњењем на жалбу прослиједио Канцеларији за разматрање жалби, Филијала Бањалука.

Жалилац у жалби наводи сљедеће:

- Да су технички захтјеви за ставку 91 – *„Пластична пломба са бар кодом"* прописани на начин који, посматрани кумулативно, одговарају производу „Uniplom" произвођача „Елнос" д.о.о. Бања Лука, те да су на тај начин потенцијални понуђачи који не нуде наведени производ доведени у неравноправан положај. У прилог својим тврдњама жалилац је доставио документацију из које, према његовим наводима, произлази да производ „Uniplom" посједује већи број карактеристика идентичних или суштински подударних са захтјевима прописаним спорном техничком спецификацијом, укључујући самогасивост материјала, отпорност на UV зрачење, транспарентно кућиште, бар код, серијски број, карактеристике сајле и начин паковања. Жалилац посебно истиче да није спорно право уговорног органа да, у складу са предметом набавке и његовом намјеном, пропише одговарајуће функционалне и техничке захтјеве, већ да је спорно то што је прописан велики број специфичних захтјева који, када се посматрају као цјелина, могу ограничити круг потенцијалних понуђача на оне који нуде производ конкретног произвођача.

- Да је тачком 6.3. тендерске документације прописана обавеза достављања узорака за више ставки, укључујући и ставку 91 – пластичну пломбу са бар кодом. Жалилац истиче да је захтјев за достављање узорака несразмјеран, необразложен и непотребан, јер уговорни орган није доказао због чега се усклађеност понуђене робе са техничком спецификацијом не може утврдити на основу техничке документације, каталога, атеста и других доказа које је већ захтијевао тендерском документацијом. Посебно истиче да је захтјев за достављање узорка пломбе контрадикторан, будући да ће боја уметка, серијски бројеви и дио обиљежја бити одређени тек након закључења уговора, због чега у моменту достављања понуде није могуће израдити узорак који у потпуности одговара коначном производу. Даље наводи да тендерска документација не садржи никаква упутства о начину достављања, означавања, паковања и предаје узорака, чиме су понуђачи доведени у неизвјесност приликом припреме понуда, супротно члану 53. Закона о јавним набавкама.

- Да је услов техничке и професионалне способности из тачке 4.4.1. тендерске документације, којим је од понуђача захтијевана успјешна реализација најмање једног уговора који се односи на предметну набавку, вриједности најмање 270.000,00 КМ без ПДВ-а рестриктиван јер захтјева успјешну реализацију само уговора који се односе на предмет конкретне набавке. Према ставу жалиоца, такво прописивање услова није у складу са чланом 7. став (4) Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда, којим је прописано да се као релевантно искуство може захтијевати извршење истих или сличних уговора. Жалилац указује на више одлука УРЖ у којима је заузет

став да уговорни орган није овлаштен ограничити доказивање способности искључиво на идентичне уговоре, осим ако за то не постоји посебно образложење засновано на специфичностима предмета набавке.

- Да је услов из тачке 4.4.1. тендерске документације, којим је прописано да понуђачи, у циљу доказивања техничке и професионалне способности, морају доказати успјешну реализацију најмање једног уговора који се односи на предметну набавку, у вриједности од најмање 270.000,00 КМ без ПДВ-а прекомјеран, ограничавајући и несразмјеран предмету набавке, јер фаворизује понуђаче који су реализовали један уговор високе вриједности, док истовремено искључује понуђаче који су реализовали више уговора мање појединачне вриједности, а који укупним искуством могу имати једнак или већи ниво техничке и професионалне способности. Жалилац сматра да је уговорни орган, имајући у виду процијењену вриједност набавке, требао омогућити доказивање способности путем више референтних уговора, те се у прилог својим наводима позива на праксу Суда БиХ.

- Да је уговорни орган незаконито прописао обавезу понуђача да уз понуду доставе попуњен и парафиран Нацрт уговора, односно да парафирају све листове Нацрта уговора. Наводи да Закон о јавним набавкама и подзаконски акти не прописују такву обавезу, већ је чланом 9. став (2) тачка г) Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда прописано да понуда садржи потписан приједлог уговора или оквирног споразума, ако је исти саставни дио тендерске документације. Указује и на праксу Канцеларије за разматрање жалби у којој је заузет став да захтијевање парафирања свих страница Нацрта уговора нема упориште у прописима из области јавних набавки и није у складу са чланом 53. став (1) Закона о јавним набавкама.

- Да је одредба прописана тачком 7.13.2. Тендерске документације, којом је дефинисано да ће понуда бити одбијена у случају када је руководилац уговорног органа или члан управног или надзорног одбора истовремено власник пословног удјела, дионица или других права у привредном субјекту са више од **20% учешћа у капиталу** супротна члану 52. став (2) тачка б) Закона о јавним набавкама, којим је прописан праг од **0,5%**, те да је Тендерску документацију потребно ускладити са законом.

- Да образац Анекса 5 – Изјаве о испуњености услова из члана 45. Закона о јавним набавкама, није усклађен са измјенама Закона објављеним у „Службеном гласнику БиХ“, број 50/24. Истиче да у заглављу Анекса 5 нису наведене наведене измјене, те да се у самом тексту обрасца, у дијелу који се односи на провјеру података из изјаве, погрешно упућује на члан 45. став (6), иако је након измјена Закона наведено питање уређено ставом (10) истог члана. Према ставу жалиоца, не ради се само о формалном пропусту, већ о неусклађености обрасца са важећим законским одредбама, због чега предлаже његову измјену.

- Да Тендерска документација садржи противрјечности између тачке 5.8. Тендерске документације, којом је као критериј за додјелу уговора прописана **најнижа цијена**, и тачке 6.2.2. Тендерске документације, у којој је наведено да ће се приликом јавног отварања понуда саопштити „подкритерији који се вреднују у оквиру критерија економски најповољнија понуда“. Према наводима жалиоца, критерији најниже цијене

и економски најповољније понуде представљају алтернативне критерије за додјелу уговора, због чега њихово истовремено навођење ствара нејасноћу у погледу начина оцјене и рангирања понуда. Сматра да се ради о повреди члана 53. став (1) Закона о јавним набавкама, те предлаже усклађивање Тендерске документације.

- Да је тачком 7.1. прописано да се гаранција за озбиљност понуде доставља као **Анекс 14**, иако се образац те гаранције налази у **Анексу 13**, док је у тачки 7.2. наведено да се гаранција за уредно извршење уговора доставља као **Анекс 15**, иако је одговарајући образац садржан у **Анексу 14**, а Анекс 15 уопште није саставни дио Тендерске документације. Жалилац сматра да наведене контрадикторности стварају правну несигурност и онемогућавају понуђаче да са сигурношћу утврде који образац треба доставити, што је супротно члану 53. став (1) и начелима транспарентности и једнаког третмана из члана 3. Закона о јавним набавкама.

- Да Тендерска документација садржи противрјечне одредбе у погледу паритета испоруке и сношења трошкова ПДВ-а приликом увоза робе. Наводи да је тачком 3.5 ТД прописан паритет DDP – Централно складиште Волујац бб, Требиње, док је чланом 2. Нацрта уговора прописано да код увоза робе обавеза плаћања ПДВ-а пада на терет купца. По мишљењу жалиоца, наведено није у складу са значењем DDP паритета, те ствара неизвјесност приликом формирања цијене понуде, нарочито за понуђаче који нуде увозну робу. Сматра да је тиме повријеђен члан 53. став (1), као и начело транспарентности и једнаког третмана из члана 3. ЗЈН.

- Да Тендерска документација не садржи потпуну поуку о правном лијеку, јер, иако је наведено коме се жалба изјављује и рок за њено подношење, нису дате информације о уплати накнаде за покретање жалбеног поступка, односно подаци о рачуну, износу и другим платним инструкцијама. Сматра да је тиме повријеђен члан 53. став (1) ЗЈН, као и начела транспарентности и правне сигурности.

Жалилац предлаже да се жалба усвоји, да се поништи оспорнена тендерска документација, те да му се накнаде трошкови жалбеног поступка, и то трошкови састава жалбе по адвокату у износу од 987,19 КМ, трошкови административне таксе у износу који одреди другостепени орган, као и да му се врати накнада за покретање жалбеног поступка у износу од 5.250,00 КМ.

Актом број: 07-0147-760-08/26 од 8.6.2026. године, Уговорни орган је у складу са одредбом члана 100. Закона о јавним набавкама, доставио Канцеларији за размарање жалби Босне и Херцеговине, филијала Бања Лука изјашњење о наводима жалбе и документацију у вези са предметним поступком јавне набавке, уз констатацију да је предметна жалба неоснована.

У складу с чланом 94. став (3) Закона о јавним набавкама жалилац је актом овог органа број: ЈН2-02-07-979-3/26 од 10.6.2026. године обавијештен о изјашњењу уговорног органа, те му је омогућено да се изјасни о истом. Увидом у спис предмета утврђено је да је жалилац актом, број NXN-785/25/O од 23.6.2026. године одговорио на изјашњење уговорног органа.

Прије упуштања у разматрање жалбених навода овај орган је утврдио да је жалба допуштена, благовремена и изјављена од стране овлаштеног лица, све у складу са чланом 109. Закона о јавним набавкама,

Овај орган је утврдио да су испуњени и формални услови за рјешавање по жалби у складу са члановима 105. и 108. став (3) Закона о јавним набавкама.

Жалба је основана.

Увидом у достављене доказе, те анализом сваког доказа појединачно и у њиховој међусобној вези, а све у односу на жалбене наводе и прописани законски поступак, овај орган је утврдио да је жалба основана.

Жалилац у **првом жалбеном наводу** оспорава законитост техничке спецификације за ставку 91 – *„Пластична пломба са бар кодом“*, указујући да су технички захтјеви прописани на начин који, посматрани кумулативно, одговарају производу „Uniplom“ произвођача „Елнос“ д.о.о. Бања Лука, те да су на тај начин потенцијални понуђачи који не нуде наведени производ доведени у неравноправан положај. У прилог својим тврдњама жалилац је доставио документацију из које, према његовим наводима, произлази да производ „Uniplom“ посједује већи број карактеристика идентичних или суштински подударних са захтјевима прописаним спорном техничком спецификацијом, укључујући самогасивост материјала, отпорност на UV зрачење, транспарентно кућиште, бар код, серијски број, карактеристике сајле и начин паковања. Жалилац посебно истиче да није спорно право уговорног органа да, у складу са предметом набавке и његовом намјеном, пропише одговарајуће функционалне и техничке захтјеве, већ да је спорно то што је прописан велики број специфичних захтјева који, када се посматрају као цјелина, могу ограничити круг потенцијалних понуђача на оне који нуде производ конкретног произвођача.

Уговорни орган оспорава основаност жалбеног навода, наводећи да су спорне карактеристике прописане због специфичне намјене пломби, односно потребе обезбјеђења мјерних мјеста, спречавања неовлаштених интервенција и обезбјеђења трајности и отпорности пломби. Истиче да наведене карактеристике нису својствене искључиво производу произвођача „Елнос“, већ да исте или сличне карактеристике посједују и производи других произвођача.

Међутим, уз своје изјашњење уговорни орган није доставио доказе из којих би се могло поуздано утврдити да на релевантном тржишту постоји најмање још један произвођач, односно производ, који **истовремено и кумулативно испуњава све захтјеве** прописане техничком спецификацијом за ставку 91. Наиме, чињеница да други произвођачи производе пломбе које посједују поједине исте или сличне карактеристике није сама по себи довољна за закључак да је предметна техничка спецификација постављена на стварно конкурентској основи. Одлучна је чињеница да ли на релевантном тржишту постоји и други производ који може испунити **све захтјеве прописане тендерском документацијом истовремено**, јер се понуда оцјењује у односу на све кумулативно постављене услове. У том смислу, само навођење назива

других произвођача, без достављања каталога, техничких листова, декларација, сертификата, изјава произвођача или друге релевантне документације, не представља довољан доказ постојања стварне конкуренције. Ово је посебно значајно имајући у виду да је Агенција за јавне набавке у свом начелном ставу указала да техничке спецификације морају бити постављене објективно према свим потенцијалним добављачима и да уговорни орган сноси одговорност за обезбјеђење доказа да су постављени технички захтјеви објективно оправдани природом предмета набавке и да не ограничавају конкуренцију. При томе, овај орган не доводи у питање право уговорног органа да, имајући у виду намјену предмета набавке, захтијева одговарајући ниво квалитета, отпорности, сигурности и функционалности пломбе. Међутим, сваки појединачни захтјев, као и њихова укупна комбинација, морају бити објективно оправдани и постављени на начин који не доводи до неоправданог ограничавања конкуренције. Члан 54. Закона управо захтијева да техничке спецификације омогуће једнак и недискриминишући приступ надметању.

У конкретном случају, овај орган налази да уговорни орган није у довољној мјери доказао да кумулативна комбинација свих захтјева прописаних за ставку 91 омогућава учешће најмање још једног произвођача, поред произвођача „Елнос“ д.о.о. Бања Лука, односно да није доказао да постоји други конкретан производ који испуњава све прописане услове. Сходно томе, жалбени навод се усваја као **основан**, те се уговорном органу налаже да, приликом поновног покретања поступка јавне набавке, прије коначног дефинисања техничке спецификације за предметну ставку, изврши одговарајуће истраживање релевантног тржишта и документује резултате тог истраживања.

Наиме, приликом поновног дефинисања техничке спецификације, уговорни орган је дужан утврдити да ли, поред производа „Uniplom“ произвођача „Елнос“ д.о.о. Бања Лука, на релевантном тржишту постоји **најмање још један конкретан производ другог произвођача који кумулативно испуњава све техничке и функционалне захтјеве** које уговорни орган намјерава прописати. Уколико уговорни орган проведеним истраживањем тржишта и одговарајућим материјалним доказима утврди да постоји најмање још један производ другог произвођача који испуњава све захтијеване карактеристике, спорни захтјеви техничке спецификације могу остати прописани, под условом да уговорни орган у документацији поступка јасно образложи њихову објективну оправданост и функционалну повезаност са предметом набавке. Супротно томе, уколико истраживање тржишта покаже да кумулативно прописане карактеристике испуњава искључиво производ „Uniplom“, односно производ једног произвођача, уговорни орган је дужан измијенити техничку спецификацију и уклонити, оне захтјеве чије постављање има за посљедицу ограничавање конкуренције.При томе, уговорни орган не може као довољан разлог за задржавање спорних захтјева навести чињеницу да одређени производ испуњава све прописане карактеристике. Овај орган посебно указује да је уговорни орган **дужан сачинити и сачувати доказе о извршеном истраживању тржишта,** укључујући податке о контактираним или утврђеним произвођачима, техничке листове, каталоге, понуде, интернет странице произвођача и другу релевантну документацију на основу које је утврђено да одређени производи испуњавају све прописане захтјеве. Ова документација треба бити саставни

дио списа предмета и доступна у случају евентуалног поступка правне заштите. На тај начин уговорни орган ће, у смислу члана 102. став (2) Закона о јавним набавкама, бити у могућности доказати постојање чињеница и околности на основу којих је дефинисао спорну техничку спецификацију, односно доказати да њеним прописивањем није фаворизован одређени произвођач или производ и да није неоправдано ограничена конкуренција. Ово је посебно важно јер терет доказивања у поступку правне заштите није испуњен самом тврдњом уговорног органа да „постоје и други произвођачи", већ је потребно да уговорни орган може конкретним доказима показати који производ другог произвођача испуњава све кумулативне захтјеве и на основу којих података је то утврдио.

Жалилац у **другом жалбеном наводу** оспорава законитост тачке 6.3. тендерске документације којом је прописана обавеза достављања узорака за више ставки, укључујући и ставку 91 – пластичну пломбу са бар кодом. Наводи да је захтјев за достављање узорака несразмјеран, необразложен и непотребан, јер уговорни орган није доказао због чега се усклађеност понуђене робе са техничком спецификацијом не може утврдити на основу техничке документације, каталога, атеста и других доказа које је већ захтијевао тендерском документацијом. Посебно истиче да је захтјев за достављање узорка пломбе контрадикторан, будући да ће боја уметка, серијски бројеви и дио обиљежја бити одређени тек након закључења уговора, због чега у моменту достављања понуде није могуће израдити узорак који у потпуности одговара коначном производу. Даље наводи да тендерска документација не садржи никаква упутства о начину достављања, означавања, паковања и предаје узорака, чиме су понуђачи доведени у неизвјесност приликом припреме понуда, супротно члану 53. Закона о јавним набавкама.

Уговорни орган оспорава основаност жалбеног навода. Наводи да је достављање узорка неопходно ради провјере изгледа и конструктивних карактеристика пломбе, те да у фази оцјене понуда није битно који ће конкретан серијски број бити уграviран на пломби, већ да је важно утврдити да пломба конструктивно омогућава ласерско гравирање серијског броја и бар кода на прописан начин. Истиче да било који серијски број од 13 цифара може бити приказан на узорку, док ће конкретни бројеви бити достављени изабраном понуђачу након закључења уговора. Такође наводи да је лого уговорног органа јавно доступан на његовој интернет страници, те да није било препрека да га понуђачи уграviрају на узорак пломбе. Сматра да је спорни услов јасан, прецизан и да не доводи понуђаче у неравноправан положај.

Жалилац у одговору на изјашњење уговорног органа наводи да остаје код свих навода из жалбе и истиче да уговорни орган није одговорио на суштину жалбеног навода, већ је само навео да је довољно да се на узорку види изглед пломбе, док су серијски бројеви, боја уметка и други елементи персонализације небитни јер ће бити одређени тек након закључења уговора. Према мишљењу жалиоца, тиме сам уговорни орган потврђује да достављени узорак не представља коначан производ прописан техничком спецификацијом, нити се њиме може провјеравати испуњеност свих прописаних техничких захтјева. Даље истиче да уговорни орган није образложио због чега је достављање узорка неопходно, нити је доказао да се испуњеност техничких захтјева не

може утврдити на основу већ захтијеване техничке документације, каталога, цертификата и извјештаја о испитивању. Такође указује да тендерска документација не прописује начин означавања узорака, положај и димензије лога, начин гравирања нити друге параметре који би омогућили објективну оцјену узорака, због чега је њихово вредновање остављено субјективној процјени уговорног органа.

Овај орган упућује на одредбу члана 3. став (1) Закона о јавним набавкама којим је прописано да је уговорни орган дужан поступати транспарентно, једнако и недискриминаторно, на начин који обезбјеђује праведну и активну конкуренцију. Чланом 49. став (1) тачка д) Закона прописано је да уговорни орган може захтијевати узорке, описе или фотографије производа чија се аутентичност мора моћи потврдити на захтјев уговорног органа, када је то потребно ради доказивања усклађености понуђене робе са техничком спецификацијом. Чланом 53. став (1) Закона прописано је да тендерска документација мора садржавати јасне, потпуне и прецизне информације неопходне за припрему понуда на стварно конкурентској основи. Чланом 3. став (2) тачка д) подтачка 12) Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда („Службени гласник БиХ", бр. 90/14 и 20/15) прописано је да, уколико се захтијева достављање узорака, уговорни орган треба јасно описати начин на који се исти достављају. Наведена одредба има за циљ да понуђачима омогући да на јасан и једнозначан начин припреме понуде, те да се избјегне свака неизвјесност у погледу начина испуњавања овог захтјева.

Увидом у тендерску документацију утврђено је да је тачком 6.3. прописана обавеза достављања узорака за више ставки, укључујући и ставку 91 – пластичну пломбу са бар кодом.

Даљим увидом утврђено је да је за предметну пломбу прописан велики број техничких и конструктивних карактеристика, док је истовремено наведено да ће боја уметка, серијски бројеви и поједини елементи персонализације бити достављени изабраном понуђачу тек након закључења уговора.

Овај жалбени навод је **дјелимично основан. Неоснованим** се цијене наводи жалиоца да је сам захтјев за достављање узорка незаконит или да је бесмислен због накнадног одређивања серијских бројева и боје уметка пломбе, јер уговорни орган има право захтијевати узорке ради провјере техничких и конструктивних карактеристика понуђене робе. Међутим, **основан** је дио жалбеног навода који се односи на недостатак јасних упутстава о начину достављања узорака. Тендерска документација не садржи потпуне информације у погледу начина предаје, означавања и поступања са узорцима, чиме није у потпуности испуњен захтјев из члана 53. став (1) Закона о јавним набавкама и члана 3. став (2) тачка д) подтачка 12) Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда.

Стога се налаже уговорном органу да приликом поновног расписивања набавке изврши измјену тендерске документације у дијелу који се односи на достављање узорака, тако што ће прецизно прописати начин њиховог достављања и означавања, док нема основа за укидање самог захтјева за достављање узорака.

Жалилац у **трећем жалбеном наводу** оспорава законитост услова техничке и професионалне способности из тачке 4.4.1. тендерске документације, којим је од понуђача захтијевана успјешна реализација најмање једног уговора који се односи на предметну набавку, вриједности најмање 270.000,00 КМ без ПДВ-а. Сматра да је наведени услов рестриктиван јер захтјева успјешну реализацију само уговора који се односе на предмет конкретне набавке. Према ставу жалиоца, такво прописивање услова није у складу са чланом 7. став (4) Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда, којим је прописано да се као релевантно искуство може захтијевати извршење истих или сличних уговора. Жалилац указује на више одлука УРЖ у којима је заузет став да уговорни орган није овлаштен ограничити доказивање способности искључиво на идентичне уговоре, осим ако за то не постоји посебно образложење засновано на специфичностима предмета набавке.

Уговорни орган сматра жалбени навод неоснованим. Наводи да у спорној одредби није употребљен термин „идентичан уговор", већ формулација да се уговор мора „односити на предметну набавку", што, према мишљењу уговорног органа, оставља могућност да понуђачи доставе и доказе о реализацији сличних уговора. Такође истиче да је жалилац дугогодишњи учесник у поступцима јавних набавки у области електродистрибуције те да му је морало бити јасно који уговори могу представљати релевантно искуство.

Жалилац у одговору на изјашњење уговорног органа остаје код свих навода из жалбе. Истиче да формулација из тачке 4-4.1. тендерске документације, према којој се достављени уговор мора „односити на предметну набавку", не отклања спорну рестриктивност услова нити представља јасно дефинисање појма „сличан уговор". Наводи да уговорни орган није прописао објективне критеријуме на основу којих би се могло утврдити који се уговори сматрају сличним, чиме је остављен простор за произвољно тумачење приликом оцјене понуда, супротно начелима транспарентности и једнаког третмана понуђача. Даље истиче да је правно ирелевантан навод уговорног органа да је жалилац, као искусан учесник у поступцима јавних набавки, могао знати шта се сматра уговором који се односи на предмет набавке. Законитост тендерске документације оцјењује се према њеној јасноћи и прецизности, а не према искуству појединих понуђача. Жалилац наглашава да уговорни орган ни у изјашњењу није образложио зашто је било неопходно ограничити референце на уговоре који се односе на предметну набавку, нити је дефинисао појам „сличног уговора", иако је то био дужан учинити у складу са Упутством за припрему модела тендерске документације и понуда. Стога остаје код става да је спорни услов непрецизан, рестриктиван и супротан начелима обезбјеђења стварне конкуренције.

Чланом 44. став (1) тачка б) Закона о јавним набавкама прописано је да уговорни орган може захтијевати доказе о техничкој и професионалној способности понуђача. Чланом 7. став (4) тачка а) Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда прописано је: *„Сматра се да је услов у вези са предметом набавке ако се тражи доказ о извршењу истог или сличног, односно истих или сличних уговора као што је предмет набавке."* Чланом 3. Закона о јавним набавкама прописани су принципи једнаког третмана, недискриминације и обезбјеђења активне конкуренције. Чланом 53. став (1) Закона прописано је да тендерска документација мора садржавати јасне и потпуне

информације које омогућавају припрему понуда на стварно конкурентској основи. Чланом 49. став (1) тачка д) Закона о јавним набавкама прописано је да уговорни орган може захтијевати списак извршених уговора о испоруци робе, извршених у посљедње три године, уз достављање потврда о уредно извршеним уговорима.

Увидом у тендерску документацију утврђено је да је у тачки 4.4.1. прописано да понуђач мора доказати успјешну реализацију најмање једног уговора који се **„односи на предметну набавку“**, у вриједности од најмање 270.000,00 КМ без ПДВ-а.

Овај орган налази да наведена формулација није довољно јасна и прецизна, јер из ње није могуће утврдити да ли се као релевантно искуство прихватају искључиво уговори идентичног предмета или и уговори који су по својој природи, сложености и намјени слични предмету набавке. Истовремено, тендерска документација не садржи критеријуме на основу којих би се утврђивало шта се сматра уговором који се „односи на предметну набавку“, односно не дефинише појам сличног уговора.

Неоснован је став уговорног органа да спорна формулација сама по себи оставља могућност доказивања способности и путем сличних уговора. Наиме, таква могућност мора бити јасно прописана тендерском документацијом, а не остављена накнадном тумачењу уговорног органа приликом оцјене понуда.

Такође, без утицаја су на законитост тендерске документације наводи уговорног органа да је жалилац дугогодишњи учесник у поступцима јавних набавки и да му је морало бити познато који се уговори могу сматрати релевантним. Законитост услова за учешће оцјењује се према њиховој јасноћи, прецизности и једнакој разумљивости за све потенцијалне понуђаче, а не према искуству појединих привредних субјеката.

Осим тога, уговорни орган ни у свом изјашњењу није образложио због чега је било неопходно прописати овако формулисан услов, нити је доказао да специфичност предмета набавке оправдава ограничење искуства управо на уговоре који се „односе на предметну набавку“. У складу са чланом 102. став (2) Закона о јавним набавкама, терет доказивања околности на којима заснива своје наводе лежи на уговорном органу, а у конкретном случају такви докази нису достављени.

С друге стране, овај орган налази да је захтијевана вриједност референце од 270.000,00 КМ без ПДВ-а у складу са чланом 7. став (4) тачка б) Упутства, будући да не прелази процијењену вриједност набавке, па у том дијелу жалбени навод **није основан**.

Жалилац у **четвртом жалбеном наводу** оспорава услов из тачке 4.4.1. тендерске документације, којим је прописано да понуђачи, у циљу доказивања техничке и професионалне способности, морају доказати успјешну реализацију најмање једног уговора који се односи на предметну набавку, у вриједности од најмање 270.000,00 КМ без ПДВ-а. По мишљењу жалиоца, наведени услов је прекомјеран, ограничавајући и несразмјеран предмету набавке, јер фаворизује понуђаче који су реализовали један уговор високе вриједности, док истовремено искључује понуђаче који су реализовали више уговора мање појединачне вриједности, а који укупним искуством могу имати једнак или већи ниво техничке и професионалне способности. Жалилац сматра да је

уговорни орган, имајући у виду процијењену вриједност набавке, требао омогућити доказивање способности путем више референтних уговора, те се у прилог својим наводима позива на праксу Суда БиХ.

Уговорни орган је у изјашњењу оспорио основаност овог жалбеног навода, истичући да је услов из тачке 4.4.1. тендерске документације постављен у складу са чланом 7. став (4) тачка б) подтачка 1) Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда. Наведеном одредбом прописано је да се услов сматра сразмјерним предмету набавке, односно лоту, када се као доказ техничке и професионалне способности тражи доказ о извршењу једног уговора, ако његов износ није виши од процијењене вриједности набавке, односно процијењене вриједности појединачног лота. Уговорни орган је навео да захтијевана вриједност референтног уговора од 270.000,00 КМ не прелази процијењену вриједност предметне набавке, због чега сматра да је оспорени услов постављен у складу са важећим прописима.

У одговору на изјашњење уговорног органа, жалилац је остао код навода из жалбе и додатно истакао да се одредба члана 7. став (4) тачка б) подтачка 1) Упутства не може тумачити изоловано и формалистички, већ у вези са основним принципима јавних набавки из члана 3. Закона о јавним набавкама, као и обавезом уговорног органа из члана 53. Закона да тендерску документацију припреми тако да омогући стварну конкуренцију и недискриминаторно учешће заинтересованих привредних субјеката. Жалилац посебно указује да уговорни орган није образложио због чега је управо један уговор у минималној вриједности од 270.000,00 КМ адекватан и неопходан за доказивање способности, нити је образложио због чега није омогућено доказивање способности кроз више уговора мање или упоредиве вриједности. Према ставу жалиоца, само позивање уговорног органа на чињеницу да је такав услов дозвољен Упутством није довољно, јер се, како наводи, мора извршити конкретна анализа сразмјерности и оправданости услова у односу на предмет и вриједност набавке. У прилог том ставу жалилац се позива на пресуду Суда БиХ број С1 3 У 043792 22 У од 27.06.2024. године, као и одлуку број ЈН2-01-07-1-2590-6/22 од 06.10.2022. године, за које сматра да потврђују обавезу уговорног органа да код високих вриједности набавке омогући доказивање искуства кроз више референтних уговора. Жалилац закључује да се прописивањем само једног референтног уговора неоправдано сужава круг потенцијалних понуђача који имају релевантно, али распоређено искуство кроз више реализованих уговора.

Оцјењујући основаност овог жалбеног навода, овај орган прије свега указује да је чланом 44. Закона о јавним набавкама прописано овлашћење уговорног органа да у тендерској документацији утврди услове за квалификацију у погледу техничке и професионалне способности понуђача, при чему се утврђују минимални захтјеви за квалификацију. Дакле, уговорни орган има одређену дискрецију приликом избора начина на који ће провјеравати техничку и професионалну способност понуђача, али тако постављени услови морају бити у вези са предметом набавке и сразмјерни његовој природи и вриједности, те не смију неоправдано ограничавати конкуренцију. У том смислу, од значаја је и одредба члана 7. став (4) тачка б) подтачка 1) Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда, којом је изричито прописано да

се, када уговорни орган као доказ техничке и професионалне способности тражи попис уговора, услов сматра сразмјерним предмету набавке, односно лоту, када се тражи доказ о извршењу једног уговора, ако његов износ није виши од процијењене вриједности набавке, односно процијењене вриједности појединачног лота. Наведена одредба, дакле, непосредно препознаје модел доказивања искуства путем једног уговора као сразмјеран услов, под прописаним вриједносним ограничењем.

Увидом у тендерску документацију овај орган је утврдио да је уговорни орган тачком 4.4.1. прописао обавезу понуђача да докаже успјешну реализацију најмање једног уговора који се односи на предметну набавку, у вриједности од најмање 270.000,00 КМ без ПДВ-а. Такође, из података у спису произлази да наведени износ не прелази процијењену вриједност предметне набавке. Према томе, услов који је уговорни орган прописао налази се у оквиру параметара које члан 7. став (4) тачка б) подтачка 1) Упутства изричито препознаје као сразмјерне предмету набавке.

Није спорно да би омогућавање понуђачима да своју способност доказују кроз више уговора потенцијално омогућило учешће и оним привредним субјектима који нису реализовали један уговор у захтијеваној вриједности, али су реализовали више уговора чија збирна вриједност достиже или премашује износ од 270.000,00 КМ. Међутим, из саме те чињенице не произлази да је уговорни орган био дужан да такав начин доказивања предвиди. Наиме, прописивање могућности доказивања искуства путем више уговора и прописивање једног уговора одређене вриједности представљају различите моделе провјере техничке и професионалне способности. Околност да би један модел могао бити повољнији за одређену групу привредних субјеката не чини други модел незаконитим. Суштина испитивања законитости услова није у томе да ли је уговорни орган изабрао модел који омогућава најшири могући круг потенцијалних понуђача, већ да ли је изабрани услов објективно повезан са предметом набавке, сразмјеран и постављен у складу са прописаним минималним захтјевима, без неоправданог ограничења конкуренције.

У конкретном случају, уговорни орган није захтијевао један референтни уговор чија би вриједност била већа од процијењене вриједности набавке, већ је као минимум поставио један уговор у вриједности од 270.000,00 КМ, која, према подацима у спису, не прелази процијењену вриједност набавке. Стога се не може прихватити тврдња жалиоца да је сам захтјев за једним уговором супротан одредбама Упутства.

При томе, овај орган је имао у виду и навод жалиоца да уговорни орган није посебно образложио због чега је изабран управо модел једног уговора, а не модел више уговора чија би се вриједност сабирала. Међутим, из одредбе члана 7. став (4) тачка б) подтачка 1) Упутства не произлази обавеза уговорног органа да посебно образлаже због чега се опредијелио за један од дозвољених начина доказивања искуства, уколико је постављени услов у конкретном случају у границама параметара које наведена одредба прописује. Позивање уговорног органа на ову одредбу није, стога, само по себи недовољно, јер је управо њоме нормативно утврђено да се захтјев за једним уговором, чија вриједност није виша од процијењене вриједности набавке, сматра сразмјерним предмету набавке.

Истовремено, овај орган не прихвата ни тумачење жалиоца према којем би се наведена одредба Упутства могла примијенити само уз додатни услов да уговорни орган докаже да је управо један уговор неопходан и да искључивање могућности сабирања више уговора представља минимални могући услов. Такво тумачење би фактички довело до тога да се јасно прописана могућност из члана 7. став (4) тачка б) подтачка 1) Упутства у пракси не може примијенити без додатних услова који том одредбом нису прописани.

Начела једнаког третмана, недискриминације и обезбјеђивања конкуренције из члана 3. Закона о јавним набавкама свакако представљају границу унутар које уговорни орган мора вршити своје овлашћење приликом дефинисања услова квалификације. Међутим, наведена начела не значе да је уговорни орган обавезан да квалификационе услове постави на начин који ће омогућити учешће сваком привредном субјекту који има било какав облик релевантног искуства. Циљ услова техничке и професионалне способности јесте да се утврди да понуђач посједује одговарајући ниво способности и искуства за реализацију конкретног предмета набавке.

У том контексту, захтјев да понуђач има искуство у реализацији најмање једног уговора одређене вриједности представља објективан начин провјере способности да се реализује посао одређеног обима. Самим тим, чињеница да је одређени привредни субјект своје искуство стицао искључиво кроз више мањих уговора не значи да му је самим тим повријеђено право на учешће у поступку, ако не испуњава услов који је уговорни орган, у складу са законом и Упутством, прописао као минимални услов способности.

Овај орган је размотрио и позивање жалиоца на праксу Суда БиХ, укључујући пресуду број С1 3 У 043792 22 У од 27.06.2024. године и одлуку број ЈН2-01-07-1-2590-6/22 од 06.10.2022. године. Међутим, наведене одлуке не могу се тумачити изван чињеничног и правног контекста у којем су донесене, нити се из њих може извести опште правило да је уговорни орган код набавки одређене или високе вриједности обавезан да увијек омогући доказивање техничке и професионалне способности путем више референтних уговора.

Посебно, околност да је у одређеном поступку јавне набавке, у зависности од конкретног предмета и околности, било оправдано захтијевати више референтних уговора не значи да је у сваком другом поступку незаконито захтијевати један уговор. Оцјена сразмјерности услова мора се вршити у односу на конкретан предмет набавке и конкретно постављени услов. У овом случају, жалилац није указао на конкретне околности из којих би произлазило да један уговор у вриједности од 270.000,00 КМ није довољан или адекватан показатељ способности за реализацију предметне набавке, већ свој приговор заснива првенствено на чињеници да би више уговора омогућило ширем кругу привредних субјеката да испуне услов.

При томе, није основан ни навод жалиоца да је уговорни орган био дужан да оправдава сам избор једног уговора искључиво висином процијењене вриједности набавке. Процијењена вриједност представља један од релевантних параметара за оцјену сразмјерности, али не значи да се способност понуђача мора доказивати збирном вриједношћу више уговора. Напротив, члан 7. став (4) тачка б) подтачка 1) Упутства

управо повезује сразмјерност једног референтног уговора са процијењеном вриједношћу набавке, што је уговорни орган у конкретном случају и испоштовао.

Слиједом свега наведеног, овај орган налази да жалилац није доказао да је услов из тачке 4.4.1. тендерске документације постављен на начин који је супротан члану 3, члану 44. или члану 53. Закона о јавним набавкама, нити члану 7. став (4) тачка б) подтачка 1) Упутства. Посебно није доказано да је захтјев за најмање једним референтним уговором у вриједности од 270.000,00 КМ без ПДВ-а, која не прелази процијењену вриједност набавке, сам по себи неоправдано ограничавајући или дискриминаторан.

Околност да би се конкуренција могла додатно проширити омогућавањем доказивања способности путем више уговора није довољна за закључак да је постојећи услов незаконит. Уговорни орган није дужан да изабере сваки могући начин доказивања способности, већ један од законом дозвољених и сразмјерних начина, под условом да тиме не поставља неоправдане препреке конкуренцији. У конкретном случају, услов је постављен у оквирима које је за један референтни уговор изричито прописао члан 7. став (4) тачка б) подтачка 1) Упутства.

Имајући у виду све наведено, овај орган налази да су **неосновани** наводи жалиоца да је уговорни орган био обавезан омогућити доказивање техничке и професионалне способности путем више уговора, као и да је самим прописивањем једног референтног уговора у вриједности од 270.000,00 КМ неоправдано ограничио конкуренцију.

У односу на **пети жалбени навод**, жалилац истиче да је уговорни орган незаконито прописао обавезу понуђача да уз понуду доставе попуњен и парафиран Нацрт уговора, односно да парафирају све листове Нацрта уговора. Наводи да Закон о јавним набавкама и подзаконски акти не прописују такву обавезу, већ је чланом 9. став (2) тачка г) Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда прописано да понуда садржи потписан приједлог уговора или оквирног споразума, ако је исти саставни дио тендерске документације. Указује и на праксу Канцеларије за разматрање жалби у којој је заузет став да захтијевање парафирања свих страница Нацрта уговора нема упориште у прописима из области јавних набавки и није у складу са чланом 53. став (1) Закона о јавним набавкама.

Уговорни орган је у изјашњењу навео да је жалбени навод неоснован. Истиче да парафирање страница Нацрта уговора не изискује додатне трошкове нити значајније оптерећује понуђаче, док за уговорни орган представља доказ да су подаци наведени у Нацрту уговора валидни. Такође наводи да Закон о јавним набавкама нигдје изричито не забрањује парафирање страница Нацрта уговора, због чега сматра да прописивањем овог захтјева није поступио супротно Закону.

У одговору на изјашњење уговорног органа, жалилац је остао код навода из жалбе, истичући да чињеница да парафирање страница Нацрта уговора није изричито забрањено не значи да је уговорни орган овлаштен да такав захтјев пропише. По мишљењу жалиоца, уговорни орган је дужан да тендерску документацију припреми у складу са Законом и подзаконским актима, те не може проширивати прописани садржај

понуде увођењем додатних формалних захтјева. Посебно указује на члан 9. став (2) тачка г) Упутства, којим је прописано да понуда садржи потписан приједлог уговора, а не парафиран Нацрт уговора.

Оцјењујући основаност предметног жалбеног навода, овај орган налази да исти **није основан.** Наиме, увидом у тачку 5.2. и тачку 6.4. тендерске документације утврђено је да је уговорни орган прописао обавезу понуђача да уз понуду доставе попуњен Нацрт уговора, са унесеним подацима из понуде, те да парафирају све листове Нацрта уговора. Наведени захтјеви су јасно прописани тендерском документацијом и на исти начин се примјењују на све потенцијалне понуђаче. Чињеница да одредбом члана 9. став (2) тачка г) Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда није изричито прописана обавеза парафирања свих страница Нацрта уговора сама по себи не значи да је уговорном органу забрањено да, у оквиру утврђивања начина припреме понуде, пропише и овај формални захтјев. Одлучно је да се таквим захтјевом не нарушавају основни принципи јавних набавки, односно да се понуђачи не стављају у неједнак положај и да се неоправдано не ограничава конкуренција.

У конкретном случају, овај орган није утврдио да спорни захтјев има дискриминишући карактер, будући да је исти унапријед прописан тендерском документацијом и односи се једнако на све понуђаче. Жалилац није указао на конкретну околност из које би произлазило да је испуњење овог захтјева било отежано или различито за поједине понуђаче, нити је доказао да је њиме ограничена стварна конкуренција.

Такође, обавеза уношења података из понуде у Нацрт уговора представља начин попуњавања приједлога уговора и обезбјеђује његову усклађеност са садржајем понуде, те се не може сматрати додатним условом за учешће у поступку јавне набавке. Исто тако, парафирање страница Нацрта уговора представља формалну радњу која се једнако захтијева од свих понуђача и која, сама по себи, не утиче на њихову способност учешћа у поступку.

С тим у вези, навод уговорног органа да парафирање не представља значајно финансијско нити временско оптерећење за понуђаче има значаја приликом оцјене пропорционалности спорног захтјева. У конкретном случају није утврђено да наведени захтјев представља неоправдано оптерећење понуђача нити да има за посљедицу ограничавање конкуренције.

Слиједом наведеног, овај орган налази да прописивањем обавезе достављања попуњеног и парафираног Нацрта уговора уговорни орган није повриједио принцип једнаког третмана понуђача, нити је поступио супротно члану 53. став (1) Закона о јавним набавкама. Стога се пети жалбени навод одбија као **неоснован.**

Жалилац у **шестом жалбеном наводу** оспорава законитост тачке 7.13.2. Тендерске документације, којом је прописано да ће понуда бити одбијена у случају када је руководилац уговорног органа или члан управног или надзорног одбора истовремено власник пословног удјела, дионица или других права у привредном субјекту са више од **20% учешћа у капиталу**. Сматра да је наведена одредба супротна члану 52. став (2)

тачка б) Закона о јавним набавкама, којим је прописан праг од **0,5%**, те да је Тендерску документацију потребно ускладити са законом.

Уговорни орган у изјашњењу не спори да је у спорној одредби погрешно наведен проценат од 20%, умјесто законом прописаних 0,5%. Међутим, истиче да је у тачки 7.13.1. Тендерске документације изричито наведено да се питање сукоба интереса цијени у складу са чланом 52. Закона о јавним набавкама, због чега сматра да је ријеч о очигледној техничкој грешци која није могла довести понуђаче у заблуду.

Чланом 52. став (2) тачка б) Закона о јавним набавкама прописано је да сукоб интереса постоји, између осталог, у случају када представник уговорног органа има директан или индиректан финансијски интерес у привредном субјекту који учествује у поступку јавне набавке, а који се огледа у власничком удјелу, дионицама или другим правима на основу којих учествује у управљању, односно у капиталу привредног субјекта са више од **0,5%**.

Увидом у тачку 7.13.2. Тендерске документације утврђено је да је уговорни орган прописао да ће понуда бити одбијена уколико је руководилац уговорног органа или члан управног или надзорног одбора истовремено власник пословног удјела, дионица или других права у привредном субјекту са више од **20% учешћа у капиталу**.

Неспорно је, дакле, да је уговорни орган у спорној одредби Тендерске документације навео проценат који није у складу са процентом прописаним чланом 52. став (2) тачка б) Закона о јавним набавкама. Сам уговорни орган у изјашњењу признаје да је у спорној одредби погрешно наведен проценат од 20%, умјесто законом прописаних 0,5%, али истиче да је у тачки 7.13.1. Тендерске документације наведено да се сукоб интереса утврђује у складу са чланом 52. Закона о јавним набавкама, због чега спорну одредбу сматра очигледном техничком грешком.

Међутим, овај орган такав аргумент не може прихватити као разлог за оцјену да је Тендерска документација у спорном дијелу законита. Наиме, Тендерска документација мора бити јасна, прецизна и усклађена са важећим прописима, како би свим заинтересованим привредним субјектима омогућила да на недвосмислен начин утврде услове под којима учествују у поступку јавне набавке.

Чињеница да је у тачки 7.13.1. Тендерске документације упућено на примјену члана 52. Закона о јавним набавкама не отклања неусклађеност спорне тачке 7.13.2. са Законом. Наиме, у једној одредби Тендерске документације понуђачима је наведен законски праг од 0,5%, док је у другој, непосредној одредби којом се уређују посљедице постојања таквог односа, наведен праг од 20%. Такво нормативно неслагање објективно ствара правну нејасноћу у погледу услова под којима ће понуда бити одбијена.

Посебно је од значаја то што се спорна одредба односи на услов који може имати директну посљедицу на оцјену и прихватљивост понуде. Стога се не може прихватити став да је наведена грешка без значаја само зато што је понуђачима истовремено било омогућено упућивање на законску одредбу. Уговорни орган је био дужан да спорни услов непосредно и недвосмислено формулише у складу са Законом, а не да понуђачи

из различитих одредаба Тендерске документације сами отклањају њихову међусобну неусклађеност.

При томе, овај орган цијени и чињеницу да уговорни орган не спори да је у тачки 7.13.2. погрешно наведен проценат од 20%. Међутим, околност да је ријеч о очигледној грешци не значи да таква одредба може остати саставни дио Тендерске документације у неизмијењеном облику. Напротив, уговорни орган је дужан отклонити сваку одредбу која није усклађена са императивним одредбама Закона, нарочито када се њоме уређују околности од значаја за прихватљивост понуде.

Слиједом наведеног, овај орган налази да је **шести жалбени навод основан**, јер је уговорни орган у тачки 7.13.2. Тендерске документације прописао праг од 20% учешћа у капиталу, умјесто законом прописаног прага од 0,5%, чиме је спорна одредба у овом дијелу неусклађена са чланом 52. став (2) тачка б) Закона о јавним набавкама.

Жалилац у **седмом жалбеном наводу** оспорава законитост Анекса 5 – Изјаве о испуњености услова из члана 45. Закона о јавним набавкама, наводећи да образац није усклађен са измјенама Закона објављеним у „Службеном гласнику БиХ“, број 50/24. Истиче да у заглављу Анекса 5 нису наведене наведене измјене, те да се у самом тексту обрасца, у дијелу који се односи на провјеру података из изјаве, погрешно упућује на члан 45. став (6), иако је након измјена Закона наведено питање уређено ставом (10) истог члана. Према ставу жалиоца, не ради се само о формалном пропусту, већ о неусклађености обрасца са важећим законским одредбама, због чега предлаже његову измјену.

Уговорни орган сматра жалбени навод неоснованим. Наводи да ненавођење измјена Закона из „Службеног гласника БиХ“, број 50/24, у заглављу Анекса 5 не утиче на законитост Тендерске документације, будући да су наведене измјене садржане у другим њеним дијеловима. У погледу погрешног упућивања на став (6) члана 45. Закона, уговорни орган сматра да се ради о формалној, односно техничкој грешци која не утиче на садржај изјаве нити доводи понуђаче у заблуду.

Жалилац у одговору на изјашњење уговорног органа наводи да остаје код навода из жалбе, истичући да се спорно питање не односи само на ознаку службеног гласника, већ на чињеницу да сам образац садржи нетачно нормативно упућивање. Наводи да чињеница да су измјене Закона наведене на другом мјесту у Тендерској документацији не отклања неусклађеност Анекса 5 са важећим текстом члана 45. Закона.

Чланом 53. став (1) Закона о јавним набавкама прописано је да је уговорни орган дужан припремити Тендерску документацију у складу са Законом и подзаконским актима.

Увидом у Анекс 5 утврђено је да је у заглављу обрасца наведен Закон о јавним набавкама („Службени гласник БиХ“, број 39/14 и 59/22), без навођења измјена из „Службеног гласника БиХ“, број 50/24. Такође је утврђено да се у тексту изјаве, у дијелу који се односи на провјеру података, упућује на члан 45. став (6), иако је након измјена Закона наведено питање уређено ставом (10) истог члана.

Овај орган налази да је Анекс 5 у наведеном дијелу неусклађен са важећим законским текстом. Међутим, сама чињеница да у заглављу није наведена посљедња измјена Закона не представља самосталан разлог незаконитости, посебно имајући у виду да је измјена Закона наведена у другим дијеловима Тендерске документације. С друге стране, погрешно упућивање на став (6) умјесто на став (10) члана 45. Закона представља недостатак који је уговорни орган био дужан отклонити, јер су обрасци који чине саставни дио Тендерске документације морају бити усклађени са важећим прописима. Ипак, наведена грешка не утиче на суштину изјаве, нити је утврђено да је понуђачима онемогућила разумијевање услова за учешће или довела до неједнаког третмана. Слиједом наведеног, овај орган налази да је жалбени навод **основан** у дијелу који се односи на погрешно нормативно упућивање у Анексу 5, док се приговор у погледу ненавођења измјена Закона у заглављу не прихвата као самосталан разлог незаконитости Тендерске документације, те се уговорном органу налаже да Анекс 5 усклади са важећим одредбама члана 45. Закона о јавним набавкама.

Жалилац у **осмом жалбеном наводу** оспорава Тендерску документацију због противрјечности између тачке 5.8. Тендерске документације, којом је као критериј за додјелу уговора прописана **најнижа цијена**, и тачке 6.2.2. Тендерске документације, у којој је наведено да ће се приликом јавног отварања понуда саопштити „подкритерији који се вреднују у оквиру критерија економски најповољнија понуда". Према наводима жалиоца, критерији најниже цијене и економски најповољније понуде представљају алтернативне критерије за додјелу уговора, због чега њихово истовремено навођење ствара нејасноћу у погледу начина оцјене и рангирања понуда. Сматра да се ради о повреди члана 53. став (1) Закона о јавним набавкама, те предлаже усклађивање Тендерске документације.

Уговорни орган оспорава жалбени навод и истиче да је тачком 5.8. Тендерске документације, као и Обавјештењем о набавци, јасно прописан критериј **најнижа цијена**. Наводи да у Тендерској документацији нису утврђени никакви подкритерији нити начин њиховог вредновања, те да формулација из тачке 6.2.2. представља очигледан редакцијски пропуст који није могао довести понуђаче у заблуду.

Жалилац у одговору на изјашњење уговорног органа наводи да остаје код навода из жалбе и истиче да чињеница да је у другим дијеловима Тендерске документације наведен критериј најниже цијене не отклања противрјечност из тачке 6.2.2. Сматра да се не ради о безначајној грешци, јер се спорна одредба односи на критериј за додјелу уговора и начин оцјене понуда. Такође наводи да се обавеза обезбјеђења јасне и усаглашене Тендерске документације не може пребацити на понуђаче упућивањем на могућност тражења појашњења.

Разматрајући жалбени навод, овај орган је имао у виду одредбу члана 64. став (1) Закона о јавним набавкама, којом је прописано да уговорни орган додјељује уговор на основу једног од критерија: **економски најповољнија понуда или најнижа цијена**, као и члан 53. став (1) истог закона, којим је прописана обавеза уговорног органа да понуђачима пружи потпуне и јасне информације потребне за припрему понуде.

Увидом у Тендерску документацију утврђено је да је тачком 5.8. као критериј за додјелу уговора одређена **најнижа цијена**, док се тачком 6.2.2. упућује на подкритерије који се вреднују у оквиру критерија економски најповољније понуде.

Имајући у виду да наведени критерији представљају алтернативне основе за додјелу уговора, овај орган налази да њихово истовремено навођење у Тендерској документацији ствара неусклађеност у погледу начина на који ће понуде бити оцијењене. Код критерија најниже цијене не врши се вредновање подкритерија који припадају критерију економски најповољније понуде.

Стога се спорна формулација не може сматрати безначајним редакцијским пропустом, јер се односи на један од суштинских елемената поступка јавне набавке. Чињеница да је критериј најниже цијене наведен у тачки 5.8. и Обавјештењу о набавци не отклања противрјечност унутар саме Тендерске документације, која мора бити јасна, прецизна и међусобно усаглашена.

Такође, могућност понуђача да затражи појашњење Тендерске документације не ослобађа уговорни орган обавезе да приликом њене израде обезбиједи јасне и недвосмислене услове поступка. Слиједом наведеног, овај орган налази да је спорна одредба тачке 6.2.2. супротна захтјеву јасности и потпуности информација из члана 53. став (1) Закона о јавним набавкама, што има за посљедицу жалбени навод цијенити као **основан.**

Жалилац у **деветом жалбеном наводу** оспорава законитост Тендерске документације у дијелу који се односи на банкарске гаранције, указујући на међусобно неусклађене одредбе у погледу означавања анекса. Наводи да је тачком 7.1. прописано да се гаранција за озбиљност понуде доставља као **Анекс 14**, иако се образац те гаранције налази у **Анексу 13**, док је у тачки 7.2. наведено да се гаранција за уредно извршење уговора доставља као **Анекс 15**, иако је одговарајући образац садржан у **Анексу 14**, а Анекс 15 уопште није саставни дио Тендерске документације. Жалилац сматра да наведене контрадикторности стварају правну несигурност и онемогућавају понуђаче да са сигурношћу утврде који образац треба доставити, што је супротно члану 53. став (1) и начелима транспарентности и једнаког третмана из члана 3. Закона о јавним набавкама.

Уговорни орган оспорава жалбени навод и наводи да се у Тендерској документацији налазе сви релевантни обрасци гаранција. Признаје да је у тачкама 7.1. и 7.2. дошло до погрешног навођења бројева анекса, али сматра да се ради о техничкој грешци која не утиче на ваљаност Тендерске документације, будући да је из садржаја анекса јасно која гаранција се односи на озбиљност понуде, а која на уредно извршење уговора. У том смислу, Уговорни орган се позива и на праксу Суда БиХ која прави разлику између формалних пропуста и недостатака који утичу на ваљаност документације.

Жалилац у одговору на изјашњење уговорног органа наводи да остаје код жалбеног навода и истиче да Уговорни орган самим изјашњењем потврђује постојање погрешних упућивања на анексе. Посебно указује да се не ради о питању редослиједа анекса, већ о чињеници да тачка 7.1. упућује на погрешан образац, док тачка 7.2. упућује на Анекс 15

који није садржан у Тендерској документацији. Према ставу жалиоца, понуђач није дужан претпостављати стварну намјеру уговорног органа и сам исправљати његове грешке, нарочито имајући у виду да су банкарске гаранције документи чије погрешно достављање може довести до одбацивања понуде. Стога сматра да се не ради о безначајном техничком пропусту, већ о недостатку који утиче на јасноћу и правилну припрему понуде.

Чланом 53. став (1) Закона о јавним набавкама прописано је да је уговорни орган дужан припремити тендерску документацију у складу са Законом и кандидатима и понуђачима пружити потпуне информације потребне за припрему понуда на стварно конкурентској основи. Чланом 3. Закона прописана су начела транспарентности, једнаког третмана и недискриминације.

Увидом у Тендерску документацију утврђено је да је у тачки 7.1. наведено да се гаранција за озбиљност понуде доставља као Анекс 14, иако је образац те гаранције садржан у Анексу 13. Такође, у тачки 7.2. наведено је да се гаранција за уредно извршење уговора доставља као Анекс 15, иако је одговарајући образац садржан у Анексу 14, док Анекс 15 није садржан у Тендерској документацији.

Имајући у виду наведено, овај орган налази да постоје међусобно неусклађене одредбе које се односе управо на документа која понуђачи морају доставити уз понуду.

Овај орган прихвата да је Уговорни орган погрешним означавањем бројева анекса начинио технички пропуст. Међутим, у конкретном случају тај пропуст није могуће сматрати безначајним, јер се односи на **обавезне инструменте обезбјеђења понуде и уговора**, а једна од спорних упућујућих одредаба упућује на образац који уопште није садржан у Тендерској документацији.

Понуђачима се не може ставити на терет да сами отклањају неусклађености у Тендерској документацији и претпостављају стварну намјеру уговорног органа. Тендерска документација мора бити јасна, прецизна и међусобно усклађена, нарочито када се њеним одредбама прописују документи чије недостављање или неправилна достава може имати за посљедицу одбацивање понуде.

Слиједом наведеног, овај орган налази да је девети жалбени навод **основан**, јер су одредбе тачака 7.1. и 7.2. Тендерске документације у дијелу који се односи на означавање образаца банкарских гаранција међусобно неусклађене и не обезбјеђују довољно јасне информације за правилну припрему понуда. Стога се налаже уговорном органу да измијени Тендерску документацију на начин да јасно и недвосмислено означи одговарајуће обрасце гаранција и отклони сва погрешна упућивања на анексе.

Жалилац у **десетом жалбеном наводу** истиче да Тендерска документација садржи противрјечне одредбе у погледу паритета испоруке и сношења трошкова ПДВ-а приликом увоза робе. Наводи да је тачком 3.5 ТД прописан паритет DDP – Централно складиште Волујац бб, Требиње, док је чланом 2. Нацрта уговора прописано да код увоза робе обавеза плаћања ПДВ-а пада на терет купца. По мишљењу жалиоца, наведено није у складу са значењем DDP паритета, те ствара неизвјесност приликом

формирања цијене понуде, нарочито за понуђаче који нуде увозну робу. Сматра да је тиме повријеђен члан 53. став (1), као и начело транспарентности и једнаког третмана из члана 3. ЗЈН.

Уговорни орган оспорава основаност навода и истиче да Образац за понуду јасно предвиђа исказивање цијене без ПДВ-а, износа ПДВ-а и цијене са ПДВ-ом. Наводи да је јасно ко сноси обавезу плаћања ПДВ-а, те да се ради о Нацрту уговора чији ће коначни текст бити утврђен након избора најповољнијег понуђача. Сматра да спорне одредбе не доводе понуђаче у неизвјесност нити онемогућавају припрему понуда.

Жалилац у одговору на изјашњење наводи да остаје код својих навода и истиче да се суштина жалбе не односи на начин исказивања ПДВ-а у Обрасцу за понуду, већ на противрјечност између DDP паритета и одредбе којом се обавеза плаћања ПДВ-а при увозу преноси на купца.

Наводи да чињеница што се ради о Нацрту уговора не отклања спорну неусклађеност, јер је Нацрт уговора саставни дио ТД и понуђачи морају, прије достављања понуде, знати све трошкове које ће сносити. Сматра да уговорни орган није отклонио нејасноћу нити објаснио на који начин се истовремено примјењују DDP паритет и одредба о плаћању увозног ПДВ-а од стране купца.

Чланом 53. став (1) ЗЈН прописано је да уговорни орган у ТД даје потпуне информације о условима уговора и поступку додјеле уговора које су довољне за припрему понуда на стварно конкурентској основи.

Чланом 3. ЗЈН прописана је обавеза транспарентног, једнаког и недискриминирајућег поступања према понуђачима.

Увидом у ТД утврђено је да је тачком 3.5 прописана испорука робе на паритету **DDP – Централно складиште Волујац бб, Требиње**, док је чланом 2. Нацрта уговора предвиђено да, у случају увоза робе, обавеза плаћања ПДВ-а пада на терет купца.

Истовремено, Образац за понуду предвиђа посебно исказивање цијене без ПДВ-а, износа ПДВ-а и цијене са ПДВ-ом.

Иако наведена одредба Нацрта уговора може бити прецизније формулисана, овај орган налази да из цјелокупне ТД произлази начин исказивања и вредновања цијене, те да жалилац није доказао да је спорна одредба стварно довела или могла довести до различитог третмана понуђача или онемогућити припрему понуде.

Полазећи од наведеног, овај орган налази да спорна одредба о сношењу ПДВ-а приликом увоза, посматрана у контексту цјелокупне ТД и прописаног начина исказивања цијене, није такве природе да би понуђачима онемогућила припрему понуде на стварно конкурентској основи. Чињеница да је наведено питање могло бити прецизније уређено не представља, сама по себи, повреду члана 53. став (1) ЗЈН, нити је жалилац учинио вјероватним да је спорна одредба довела до неједнаког третмана понуђача. Сходно наведеном, жалбени навод се одбија као **неоснован**.

Жалилац у **једанаестом жалбеном наводу** истиче да Тендерска документација не садржи потпуну поуку о правном лијеку, јер, иако је наведено коме се жалба изјављује и рок за њено подношење, нису дате информације о уплати накнаде за покретање жалбеног поступка, односно подаци о рачуну, износу и другим платним инструкцијама. Сматра да је тиме повријеђен члан 53. став (1) ЗЈН, као и начела транспарентности и правне сигурности.

Уговорни орган оспорава основаност навода и истиче да се у тачки 7.14. ТД налази поука о правном лијеку, којом је јасно наведено да се жалба изјављује Канцеларији за разматрање жалби, путем уговорног органа, у року од 10 дана од објаве ТД. Такође, тачком 7.6.1. понуђачи су упућени на чланове 100. и 101. ЗЈН. Уговорни орган сматра да није био дужан у ТД наводити детаљне податке за уплату накнаде за покретање жалбеног поступка, јер таква обавеза не произлази из члана 53. ЗЈН.

Жалилац у одговору на изјашњење наводи да остаје код жалбеног навода и истиче да само навођење органа којем се жалба подноси и рока за њено изјављивање не представља потпуну поуку о правном лијеку. Посебно указује да је након измјена ЗЈН из 2024. године доказ о уплати накнаде прописан као услов за уредно покретање жалбеног поступка, те да ТД не садржи податке неопходне за извршење те обавезе. Сматра да упућивање понуђача на законске одредбе не може замијенити потпуне информације у ТД, нити се недостатак може оправдати претпоставком да понуђачи познају све релевантне прописе.

Увидом у ТД утврђено је да је у тачки 7.14. наведено да се жалба изјављује Канцеларији за разматрање жалби, путем уговорног органа, у року од 10 дана од дана објаве ТД, док је у тачки 7.6.1. наведено право понуђача на жалбу у складу са члановима 100. и 101. ЗЈН.

Из наведеног произлази да је тендерска документација садржавала податке о надлежном органу, начину и року за изјављивање жалбе. Чланом 105. ЗЈН прописане су обавезе жалиоца у погледу плаћања накнаде за покретање жалбеног поступка, али из те одредбе не произлази обавеза уговорног органа да у ТД репродукује све платне инструкције за уплату накнаде. Званични пречишћени текст ЗЈН, који обухвата и измјене из „Службеног гласника БиХ“ број 50/24, објавила је Агенција за јавне набавке БиХ.

Овај орган налази да тендерска документација садржи довољне информације о правном лијеку у предметној фази поступка, будући да су јасно наведени надлежни орган, начин и рок за изјављивање жалбе, као и релевантне одредбе ЗЈН. Обавеза жалиоца да уз жалбу достави доказ о уплати прописане накнаде не значи да је уговорни орган дужан у тендерској документацији навести све податке потребне за извршење наведене уплате. Такође, одредбе Закона о управном поступку о садржају поуке о правном лијеку не могу се непосредно примијенити на ТД, јер ТД није управни акт у смислу тог закона.

Слиједом наведеног, овај орган налази да није утврђена повреда члана 53. став (1) ЗЈН, нити је жалилац учинио вјероватним да му је због садржаја поуке о правном лијеку

било отежано или онемогућено остваривање права на жалбу. Сходно наведеном, жалбени навод се одбија као **неоснован.**

На основу напријед наведеног, а имајући у виду основаност шест жалбених навода, што доводи до поништења спорних аката, одлучено је као у диспозитиву, у складу са чланом 111. став (1) тачка д) Закона о јавним набавкама и чланом 230. став (2) Закона о управном поступку („Службени гласник БиХ", број 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16).

Пуномоћник жалиоца, адвокат Борис Мандић из Источног Сарајева, у складу с приказаним Трошковником у жалби, потражује надокнаду трошкова жалбеног поступка по основу адвокатског заступања у износу од 987,19 КМ, а што је у складу с тарифним бројем 3 и 12 Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Сл. гласник Републике Српске" бр: 68/05, 34/16, 66/17, 64/23, 111/24) при чему вриједност бода износи 3.00 КМ по Члану 14. наведене Тарифе. Основано жалилац потражује накнаду трошкова по основу уплаћене административне таксе у висини од 100,00 КМ, која је уплаћена и доказ о томе се налази у спису предмета, у складу са ставом Суда Босне и Херцеговине изнијетом у Пресуди број: С1 3 У 041448 23 Увп од 25.10.2023.године, ради чега је одлучено као у диспозитиву овог рјешења.

Повратуплаћених средстава на име накнаде за покретање жалбеног поступка у износу од 5.260,00 КМ извршит ће се посебним актом, то ће се повратуплаћених средстава на име накнаде жалбеног поступка у наведеном износу извршити посебним актом, а у складу са чланом 108. став (7) Закона о јавним набавкама и чланом 5. Инструкције о начину уплате, контроле и повратанакнада прописаних чланом 108. истог Закона ("Службени гласник БиХ" број: 61/24

Поука о правном лијеку: Ово Рјешење је коначно и извршно. Против овог Рјешења може се тужбом покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине у року од 30 дана од дана пријема Рјешења. Такса на тужбу износи 100,00 КМ.

ПРЕДСЈЕДНИК ВИЈЕЋА

Ервин Бибановић

Доставити:
1. Жалиоцу,
2. Уговорном органу,
3. У спис предмета